

Ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Σαμφῶνος· « Ἴδου σὺ ἐν γαστρὶ ἔξεις καὶ τέξεις υἱὸν καὶ οὐκ ἀναθήσεται σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. » Τὸ σημερινὸν καρπὸς ὁμοιάζει πολὺ τὸ ἐπὶ τῶν αἰγυπτιακῶν εἰκόνων καὶ σφιγγῶν κάλυμμα. Τὰ δὲ ἐν Ἰσλὸ κυριευθέντα φάλαρα τοῦ Ἰππου, ὁ χαλινὸς καὶ ὁ στηθηστήρ, εἰσὶν ὅμοια πρὸς τὰ τῶν ἀναγλύφων τῆς Νινευί, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν δύο εἰκόνων ἅς ἐπίτηδες παρατίθημι.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΕΚ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

ὑπὸ

Γεωργίου Γώγου, ἱατροῦ.

Ἦτον ἡ 25 Ἰουλίου ὅτε μετὰ τριῶν ἄλλων συμφοιτητῶν μου Γερμανῶν, τὴν Βυρσεβούργην ἐγκαταλιπὼν, τὴν ὥραϊν καὶ εὐκαρπον πρωτεύουσαν τῆς Φραγκονίας, ἐπέβην εἰς ἀτμάμαξαν, ὅπως ἐπισκεφθῶ καὶ τὴν πολυτάλαντον πόλιν τῆς Φραγκφόρτης. Ἀπερρασίσαμεν δὲ τὸ ταξείδιον τοῦτο, τοῦτο μὲν ὅπως λάβωμεν μικρὰν τινα ἀναψυχὴν, τὴν βαρεῖαν καὶ δυσώδη ἀτμοσφαῖραν τοῦ τε νοσοκομείου καὶ ἀνατομείου καὶ μαιευτηρίου ἀποφεύγοντες, τοῦτο δὲ, διότι τῶν διακοπῶν ἐπερχομένων, ἐρημοῦται ἡ πόλις πᾶσα καὶ σιγὴ κατακαμβάνει αὐτὴν βαθεῖα. Ἐκ τῶν 800 φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου μόλις 100 ἢ 150 ἐναπομένουσιν ἐντὸς τῶν ὑγρῶν τειχῶν αὐτῆς, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπέρχονται εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν ἢ ἀλλαχόθι ποθί.

Ἡ μεταξὺ Βυρσεβούργης καὶ Φραγκοφόρτης ἀπόστασις εἶναι μόλις τετράωρος, παρέχει δὲ τὸ ταξείδιον τοῦτο ὄχι εὐκαταφρόνητα πρὸς θέαν. Τὰ σιγαλέα μάλιστα καὶ μαρμαίροντα βεῖθρα τοῦ Μοίνου ποταμοῦ (Main), τὰ ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ πολυάριθμα χωρία καὶ πολίχνια, τὸ ὅτε μὲν ὀμαλὸν ὅτε δὲ ἀνώμαλον τοῦ ἐδάφους, τὰ μέχρι καὶ νῦν πολλαχοῦ διασωζόμενα προπύργια τῶν ἱπποτῶν τοῦ Μεσαιῶνος, αἱ ὑψικομοὶ φηγοὶ καὶ πεῦκαι, αἵτινες πανταχόθεν περιστέφουσι τοὺς λόφους καὶ τὰς κοιλάδας, πάντα ταῦτα εὐκρεστοῦσι καὶ καταθέλγουσι τὸ ὄμμα τοῦ περιηγητοῦ. Ἀπὸ Βυρσεβούργης μέχρις Ἀσπενβούργης, πόλεως ἐμπορικῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ κειμένης, ὠριμάζει θαυμασίως ἡ σταφυλὴ, διὰ τοῦτο δὲ καὶ περίφημος ὁ οἶνος τῆς κάτω Φραγκονίας· ἐντεῦθεν ὅμως μέχρι Φραγκφόρτης οὐδὲ ἶχνος ἀμπέλου ἀναφαίνεται. Προσέτι δὲ οὐδὲ τὰ ἄλλα καρποφόρα δένδρα ἐπιδίδουσιν ἐνταῦθα ἕνεκα τῆς λεπτότητος τῆς γῆς. Οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων μόλις πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τῆς ξυλικῆς.

Ἐν μέσῳ εὐθυμίας καὶ ἰλαρότητος ἐφθάσαμεν

τέλος πάντων εἰς τὸ λουτρὸν τοῦ Βιλέλμου (Wilhelmsbad), εἴκοσι μόλις λεπτὰ ἀπέχον τῆς Φραγκφόρτης. Κατ' ἐμὴν δὲ πρότασιν ἀποφασίσθη ὅπως διαμείνωμεν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τινα χρόνον. Ἦτο δὲ 4 μ. μ.

Τὸ λουτρὸν τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Ἑσσης, καὶ εἶνε πολιτικῶς γνωστὸν, διότι ἐνταῦθα ἐξέδωκεν ὁ τότε ἡγεμὼν κατὰ τὸ 1831 τὸ σύνταγμα τῆς χώρας αὐτοῦ, ἐτι δὲ διότι ἐνταῦθα κατέφυγε κατὰ τὸ 1850 καὶ ὁ σήμερον διάδοχος ἐκείνου, ὅτε οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ δὲν ἤθελον ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν K. Hassenpflug ὡς τὸν κάλλιστον καὶ τιμιώτατον ὑπουργόν. Τὸ οὕτω δὴ λουτρὸν Βιλέλμου καλούμενον δὲν εἶναι κυρίως λουτρὸν, ἀλλ' ὑπὸ κήπου περισταχίζόμενον μοναδικὸν καὶ πυργαειδὲς τι οἰκοδόμημα, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἰσόγειον ἀφιερῶθη εἰς τοὺς χαρτοπαίχτας. Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐπεσκέφθην τοῦτο ἦτο Κυριακὴ, ἀνεξάλειπτος δὲ διαμένει εἰσέτι ἡ λυπηρὰ ἐντόπωσις ἣν ἐνεποιήσατο τῇ ψυχῇ μου ἡ θέα πολλῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων. Παρῆσαν δὲ καὶ διεκύβευον τὴν μικρὰν περιουσίαν αὐτῶν ὑπάλληλοι ἐμπορικῶν καὶ δημοσίων καταστημάτων, ἐργοστασίων ἐργάται καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ἐκ τῶν περιχώρων (α). Ἀλλ' ὅπερ ἐμὲ καὶ πολλοὺς Ἕλληνας εἰς θαυμασμὸν ἔφερον δὺς δ' εἰπεῖν καὶ ὀργῆν, ἦν τότε. Πτωχὸς τις χειρίδων κατασκευαστῆς ἀπώλεσεν εἰς διάστημα ὀλίγης ὥρας ἅπαν τὸ μνηστικὸν αὐτοῦ εἰσόδημα. Ἦτο δὲ τόσον μεγάλη ἡ ἀδημονία καὶ ἀπελπισία αὐτοῦ, τόσον πικραὶ αἱ μεμφιμιροῖαι τῆς συζύγου αὐτοῦ κατὰ τε τοῦ ἀρχοντος τοῦ τόπου καὶ τοῦ ἀρχιχαρτοπαίκτη, ὥστε ἔγινε μεγάλη ταραχὴ καὶ ἀστυνομικοὶ ἀμέσως προσεκληθήσαν κλητῆρες, οἵτινες καὶ ἀπέβαλον τὸ δυστυχὲς ζεῦγος ἐστῶ τῆς αἰθούσης!

— Ἴδου ὅποια εἶνε ἡ φιλόσοφος ὑμῶν Γερμανία, εἶπον εἰς ἕνα τῶν συνοδοιπόρων μου. — Φίλε, ὑπέλαβεν οὗτος, ἡ μελετωμένη μεγάλη ἐπανάστασις τοῦ ἔθνους, ἀφοῦ πρῶτον καταστρέψῃ τοὺς παλαρῖθμους καὶ πτωχοὺς ἡγεμονίσκους, τότε θέλει βελτιώσῃ καὶ μεταρρυθμίσει τὸ πᾶν.

Ἰπὸ τοιαύτας ἐντυπώσεις ἀπήλθομεν τοῦ μικροῦ τούτου τόπου τῆς κολάσεως. Ἐχρῦσοναν δὲ αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου μόλις τὰ κωδονοστάσια τῆς Φραγκφόρτης, ὅτε ἐπληροφορήθημεν ἐκ τοῦ συρίγματος τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τοῦ κώδωνος τοῦ σταθμοῦ ὅτι ἐφθάσαμεν. Ὁ σταθμὸς τῆς ἐλευθέρως ταύτης πόλεως εἶνε μὲν μέγας καὶ ἱκανῶς κομψός, ἀλλ' ἐντέχνως διηρημένος. Ὅσακις φθάνῃ ἀτμάμαξα, μάλιστα δὲ περὶ τὴν ἐσπέραν, συναθροίζεται πλῆθος πολὺ περιέργων ἐξω τοῦ περιβάλου, καὶ τὰ ὅσα

(α) Μεταξὺ τούτων διέκρινα καὶ τινὰς ἀξιωματικούς, ἐν στολῇ μάλιστα, περὶ τῆς τραπέζης τοῦ βολλίτου καθημένους!

ἀλγεί τις τὰς κρυγὰς ἀκούων τῶν ἀπειροπληθῶν ἀμαξηλατῶν καὶ ἀχθοφόρων. Εἰς μίαν τῶν ἀμαξῶν καὶ ἡμεῖς εἰσελθόντες, διευθυνόμεθα εἰς τὸ κεντρικώτερον ξενοδοχεῖον « Τὸ ὄρος τῆς χώρας ».

Ἡ εἴσοδος τῆς πόλεως ἐν γένει προξενεῖ τῇ ξένῳ καλὴν ἐντύπωσιν ἕνεκα τῶν ὠραίων οἰκοδομημάτων καὶ εὐρυτάτων αὐτῆς δρόμων· πλήττεται τις ὁμῶς καὶ δυσαρεστεῖται προχωρῶν πρὸς τὰ ἐνδότερα, βλέπων τὰς στενάς καὶ σχολιάς ὁδοὺς, καὶ ἀναπνέων τὴν βαρεῖν αὐτῶν ἀτμοσφαιραν. Ἡ κεντρικώτερα ὁδὸς τῆς κυρίως πόλεως ἔχει μῆκος μόλις ἑκατὸν βημάτων. Αἱ συνοικίαι μάλιστα τῶν Ἰουδαίων παρέχουσιν οἰκτρὸν θέαμα· περίεργον δὲ ὅτι ἐνῶ πάντες οὗτοι σχεδὸν εὐποροῦσιν, οὐδεμίαν ἐν τούτοις λαμβάνουσι πρόνοιαν περὶ βελτιώσεως ἢ καθαρισμοῦ τῶν οἰκημάτων αὐτῶν· φαίνεται ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ πρέπει παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ ζῶσιν ἐν δυσωδίᾳ καὶ ῥυπαρότητι. Τούτου δὲ ἕνεκα πόσαι θανατηφόροι ἐπιδημίαι ἐνσκήπτουσι μεταξὺ αὐτῶν, πόσοι μακραίνονται καὶ φθισιῶσιν ἐπὶ τέλους! Γνωρίζω καλῶς ὅτι πολλὰ δημοτικὰ συμβούλια καὶ ἀστυνομίαι διαφόρων γερμανικῶν πόλεων, τοῖς ἐσύστησαν ἀραιότερον συνοικισμόν καὶ μεγαλειτέραν καθαριότητα, ἀλλ' ὅλα εἰς μάτην!

Ἡ Φραγκφόρτη κατοικεῖται ὑπὸ 90 περίπου χιλ. κατοίκων. Ἐκ τούτων ἀριθμοῦνται Ἰουδαῖοι μὲν 20, Διαμαρτυρούμενοι δὲ μόλις 5 χιλιάδες· οἱ λοιποὶ εἶνε δυτικοί. ἕνεκα δὲ τῆς ἐμπορικῆς καὶ κεντρικῆς θέσεως πολλὰ καὶ ἑκκοστίες ἀνθρώπων ἐπισκέπτονται αὐτὴν καθ' ἑκάστην. Ἡ Φραγκφόρτη εἶναι, διὰ τὸ πλεῖστον τοῦλάχιστον μέρος τῆς Γερμανίας, ἡ πόλις τῶν νεωτερισμῶν καὶ εἰδήσεων, διότι αὐτὴ καὶ συγκοινωνεῖ ἀμέσως μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Οἱ νεωτερισμοὶ τῆς Γαλλίας ἐν τούτοις προτιμῶνται μᾶλλον τῶν ἐντοπίων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πολλοὶ Γερμανοὶ ἐργοστασιάρχαι ἀναγκάζονται νὰ ἐπιγράφωσιν ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν τὸ πολυσήμαντον « Paris ». Εἶνε δὲ παροιμιώδης ἡ ἐπιτηδειότης τῶν Φραγκφορτίων περὶ τὸ διαπραγματεύεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν τοὺς ἀγοραστὰς.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Φραγκφόρτης ἐπαυξάνει ὅχι ὀλίγον καὶ ὁ πλώϊμος ποταμὸς Μοῖνος, ὀλίγην ὥραν μακρὰν αὐτῆς εἰς τὸν βαθυδίνην Ῥήνον ἐκβάλλων. Τὰ περίξ τῆς πόλεως εἶνε ἐν γένει ὠραῖα. Δενδροστοιχίαι μακραὶ καὶ πυκνόφυλλοι, κῆποι περικαλλεῖς καὶ εὐανθεῖς περικουμοῦσιν αὐτά. Οἱ εὐποροὶ ἐνταῦθα κατοικοῦσι τὸ θέρος ὀλόκληρον. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον ἀνεγερθεῖσαι, παρέχουσιν ὄντως μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Πᾶσαι περιβάλλονται ὑπὸ λαμπρῶν κήπων, καὶ πανταχόθεν βλέπει τις σκιάδας ποικιλοχρόους, καὶ πίνακας εὐκατασκευάστους ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀναπ-

δοῦντας. Τὸ μέγαρον μάλιστα τοῦ Rothschild ὑπερεξέχει κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ τὸν πλοῦτον.

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῶν αὐτοκρατόρων ὑπάρχουσιν ὡς γνωστὸν οὐχὶ μόνον οἱ ἴδιοι αὐτῆς χωροφύλακες ἢ στρατιῶται, ἀλλὰ καὶ λόχοι ὅχι εὐάριθμοι ἐκ τῶν μεγαλειτέρων κρατῶν τῆς Ὁμοσπονδίας· διάκεινται δὲ οὗτοι πάντοτε ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους. Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν, πάλης γενομένης μεταξὺ Πρώσων, Βαυαρῶν καὶ Φραγκφορτίων, ἐφονεύθησαν ἐκ μὲν τῶν πρώτων πέντε, ἐκ δὲ τῶν τελευταίων ἑννέα. Τὰ ἔθνη τῆς πόλεως εἶναι ἐντεῦθεν, τούτέστιν ἕνεκα τῆς στρατοκρατίας δὲ εἰπεῖν καὶ τῆς πλησμονῆς παντοδαπῶν ἀνθρώπων, οὐχὶ τόσον αὐστηρά.

Ἀξιοθέατα παρέχει ἡ πόλις ὅχι πολλά. Ἡ λεγομένη αἶθουσα τῶν Αὐτοκρατόρων, ὁ ζωολογικὸς κῆπος, ἡ δημοσία βιβλιοθήκη, καὶ τὸ ἀνατομικόν, φυσιολογικόν καὶ ὀρυκτολογικόν Μουσεῖον εἰσὶ τὰ σπουδαιότερα. Ἡ αἶθουσα ὀνομάζεται οὕτω, διότι ἐνταῦθα ἐστέφαντο ἄλλοτε οἱ αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ Φραγκφόρτη πόλις τῶν αὐτοκρατόρων καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπονομάζεται. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης εἶναι ὅλοι οὗτοι ἐξωγραφημένοι, συνεδριάζει δὲ ἐν αὐτῇ καὶ ἡ γερουσία τῆς πόλεως μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὁμοσπονδίας. Εἶναι δὲ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἀρχαιότατον καὶ ἀσήμαντον τὴν κατασκευὴν. Ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς ξένους συγχωρεῖται τρίς τῆς ἐβδομάδος· ὡς ὀδηγὸς δὲ χρησιμεύει ξηρόν τι καὶ δυσειδὲς γύνχιον ἀντὶ μικροῦ φιλοδωρήματος.

Ὁ ζωολογικὸς κῆπος, ἡμίσειαν ὥραν τῆς κυρίως πόλεως ἀπέχων, εἶνε μὲν εὐρὺς, ἀλλὰ κακῶς διηρημένος· ἡ κατ' εἶδος ἢ οἰκογενείας ὑποδιαίρεσις τῶν ζώων ἀτελής. Πτηνὰ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ πολλὰ καὶ διάφορα, ἵτετράποδα ὁμῶς ὀλίγα. Ἐκ τῶν ἀγρίων ἢ αἰμοφόρων ζώων εἶδον τέσσαρα ἢ πέντε μόνον εἶδη, καὶ αὐτὰ ἰσχνὰ καὶ ἄτονα. Κροκόδειλοι, κμηλοπαρδάλεις, ἐλέφαντες ὡσαύτως δὲν ὑπάρχουσιν.

Ἡ βιβλιοθήκη συνέστη ἐξ 80,000 περίπου χειρογράφων τε καὶ ἐντύπων· εἶνε ὁμῶς τὰ πλεῖστα γνωστὰ καὶ ἄσημα. Τὸ Μουσεῖον ὅχι τόσον εὐκαταφρόνητον διὰ τε τὴν ὕλην καὶ τὴν οἰκοδομήν· ἡ ὀρυκτολογικὴ μάλιστα συλλογὴ εἶνε ὄντως ὀφείως καὶ μελέτης ἀξία.

Τὸ θέατρον τῆς πόλεως λέγεται ἐν τῶν καλλίστων τῆς Γερμανίας. Ὅτε ἤμην ἐκεῖ παρεστάθη ὁ Faust, ἀλλὰ τόσον ἐπιτηδείως καὶ ζωηρῶς, ὥστε μέχρις ἐνθουσιασμοῦ ἐχειροκρότουν καὶ ἐζητοκραύγαζον οἱ παρестῶτες. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις περὶ τῆς πόλεως τῶν αὐτοκρατόρων. Ἦδη δὲ παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην ὅπως μοὶ ἀκολουθήσῃ μέχρι Βισβάνδης, ἐνθα τὰ ἀξιοπεριεργότερα.

Ἡ πόλις αὕτη ἀπέχει τῆς Φραγκφόρτης μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν, συγκοινωνοῦσι δὲ ἀμφότεραι

διὰ τοῦ Tanus λεγομένου σιδηροδρόμου. Περὶ τὴν 44 π. μ. ὥραν εἰσήλθομεν καὶ ἡμεῖς εἰς μίαν τῶν ἀτμαμαζῶν· σημειωτέον ὅμως ὅτι εἰς τῶν συνοδοιπόρων ἡμῶν, συγγενεῖς τινες τὴν προτεραιάν εὐρῶν καὶ ὑπὸ τούτων πολλάκις προσκληθεῖς, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλος νὰ παραιτηθῇ τῆς περαιτέρω περιηγήσεως τὴν ὁποίαν μόλις χθὲς ἀπεφασίσσαμεν. Τὰ μεταξὺ τῶν δύο πόλεων μέρη εἶναι κάλλιστα· ἡ ἐνταῦθα ἀγαθὴ καὶ παχεῖα γῆ ἀνταμείβει ἑκατονταπλασίως τοὺς κόπους τῶν χωρικῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πάντες εὐδαιμονοῦσιν.

Καθ' ὅλον τὸ ταξίδιον ἡμῶν περὶ ἰατρικῶν ζητημάτων καὶ πάλιν φιλονεικοῦντες, ἐφθάσαμεν τέλος εἰς Βισβάρην. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ὡς γνωστὸν ἡ πρωτεύουσα τοῦ δουκάτου Νασσάου, καὶ κατατάσσεται εἰς τὰς μᾶλλον ὡραίας καὶ τερπνὰς πόλεις τῆς Γερμανίας. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ὑπερβαίνει μόλις τὰς 18000 κατοίκων· ἡ φιλοκαλία καὶ εὐρυθμία τῶν οἰκῶν αὐτῶν ἀμίμητος. Οἱ εὐρύτατοι, καθάρωτατοι καὶ ἀμφοτέρωθεν δεινροφυτευμένοι δρόμοι κινοῦσιν ἀληθῶς τὸν θαυμασμὸν τοῦ ξένου· τοιαύτους δρόμους μόλις βλέπει τις ἐν Μονάχῳ, ἐν τοῖς προαστείοις τῆς Βιέννης ἴσως δὲ καὶ ἐν Βερολίνω. Ἡ Βισβάρη ὅμως φημίζεταί κυρίως ἕνεκα τῶν λουτρῶν αὐτῆς.

Εἶναι δὲ ἡ πληθὺς τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὰ τόσον μεγάλη, ὥστε ἕκαστος σχεδὸν οἰκοδεσπότης δέχεται καὶ ξένους εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τοὶ ἄπειρα ὑπάρχουσι ξενοδοχεῖα. Ὁ πλοῦτος τῶν κατοίκων πηγάζει ἐντεῦθεν κατὰ μέγα μέρος. Αἱ πλειότεραι τῶν οἰκιῶν εἶναι οὕτως ὠκοδομημέναι, ὥστε πᾶς ξένος δύναται καὶ λουτρὰ συγχρόνως νὰ λαμβάνῃ, ὃ ἐστὶ εἰς ἕκαστον μεγάλον δωματίον προστίθεται καὶ μικρότερός τις χώρος, ἐνθα ἡ τε λεκάνη καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαιοῦντα ὑπάρχουσιν. Φέρεται δὲ τὸ πρὸς λουτρῶν ἱαματικὸν ὕδωρ ἢ διὰ σωλήνων ἀμέσως ἐκ τῆς πηγῆς ἢ διὰ λαγηνῶν.

Τὰ περίξ τῆς πόλεως εἶνε τὰ ἐξαισιώτερα καὶ ὠραιότερα ἀφ' ὅσα ἔτυχε μέχρι τοῦδε νὰ ἰδῶ. Πάντες οἱ λόφοι καὶ πᾶσαι αἱ κοιλάδες περὶστάνται κατάφυτοι, σχεδὸν ἐφ' ἑκάστου λόφου ἡ ὑψώματος ἀνήγειρται καὶ πύργος τις μεγαλοπρεπὲς ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν οἰκοδόμημα. Ὁ περιφημότερος ὅμως διὰ τε τὴν καλλιπέειαν καὶ τοποθεσίαν εἶναι ἐκεῖνος, ἐφ' οὗ κατεσκευάσθη ἡ Ῥωσσοικὴ ἢ κοινῶς Ἑλληνικὴ λεγομένη ἐκκλησία. Τὴν ἐκκλησίαν ταύτην ὠκοδομήσατο ὡς γνωστὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ Μεγάλου δουκὸς τῆς Ῥωσσίας Μιχαήλ, Σοφία νομίζω τοῦνομα, ἃμὰ ἀποφασίσασα τὴν μετὰ τοῦ δουκὸς τοῦ Νασσάου σύζευξιν αὐτῆς. Μόλις ὅμως ἐπερσιώθη τὸ ἔργον καὶ ἰδοὺ ἀπέθικεν ἡ εὐλαβὴς καὶ νεαρὰ σύζυγος δυστοκίας ἕνεκεν. Ἡ θεία μυστα-

γωγία τελεῖται μέχρι σήμερον Ῥωσσοικῇ ἐν αὐτῇ. Τὸ μέγεθος τῆς ἐκκλησίας μικρὸν μὲν ἀλλὰ κομψὸν καὶ ἀνάλογον. Ἡ περιχρυσωμένη ὄροφὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἀνυψούμενος βαρύτιμος σταυρὸς, μαρτυροῦσιν ἀρκούντως τὸν πλοῦτον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς οἰκοδομησάσης. Κεῖται δὲ τὸ ἐκ λευκοτάτου μαρμάρου κατειργασμένον σῶμα αὐτῆς πλησίον τοῦ ἀγίου βήματος.

Φαίνεται ὅτι ἡ μηχανῆτις ἐπίτηδες ἐξελέξατο τὸν λόφον τοῦτον, διότι εἶναι ὄρατος ὄχι μόνον εἰς τὴν πόλιν ἀλόκληρον τῆς Βισβάρης, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς περίξ πολίχνας καὶ χωρία. Οἱ ἄνθρωποι πρὸς τοῦτον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ ναὸν ἀναβλέποντες καὶ κατανογόμενοι, δοξάζουσι τὴν δόξαν τοῦ δημιουργοῦ. Ἡ ἀπὸ τοῦ λόφου τούτου θέα εἶναι, ὡς εἶπον, σπανία· ὁ εὐρὺς ὀρίζων ἀφ' ἐνὸς, αἱ ὡς τάπητες ποικιλοχρώματοι ἐκτεινόμεναι πεδιάδες, αἱ ἀπειροπληθεῖς καὶ κατάφυτοι κῶμαι, ὁ ὡς ὄφις περιστρεφόμενος γηραιὸς Ῥήνος ἀφ' ἑτέρου, παράγουσιν ὄντως εὐάρεστον αἰσθημα, οὐδέποτε παρερχόμενον. Ἡ ὄψις πάντων τούτων συνδέει ἔτι μᾶλλον τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ πλάστου· τὸ μεγαλουργὸν καὶ πικνοδύναμον αὐτοῦ καταφαίνεται πανταχόθεν.

Ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου ἱστάμενος, καὶ ὅτε μὲν τῆς φύσεως ὅτε δὲ τοῦ φερεπόνου Γερμανοῦ τὰ ἔργα θεωρῶν, πόσον δὲν ἐλυπήθην, ἀναλογιζόμενος τὴν γυμνότητα τῆς ἡμετέρας γῆς, τὴν ἀβαλτηρίαν καὶ ἀφιλοκαλίαν ἡμῶν αὐτῶν! Ὁ φιλόπονος Γερμανὸς προσπαθεῖ διὰ τῆς τέχνης ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς φύσεως, ἀμιλλῶνται ὡς εἶπειν φύσις καὶ τέχνη ἐν Γερμανίᾳ· παρ' ἡμῖν ὅμως ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα δυστυχῶς. Ἡμεῖς ἐλάβομεν μὲν πολλὰ παρὰ τῆς εὐεργετικῆς φύσεως, ἀλλ' ἀντὶ περιποιήσεως καταστρέφομεν μᾶλλον αὐτὰ· μίμησις ἢ ἀναπλήρωσις δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἔχωμεν εἰσέτι καλὸν τι καὶ ὡραῖον, τοῦτο ὀφείλεται τῇ ἰδιοσυντηρήσει καὶ αὐθυπάρξει αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως. Καὶ ὅμως πόσον ἀπακτώνται οἱ εὐπιστοὶ Γερμανοὶ νομίζοντες, ὅτι παρ' ἡμῖν καὶ τῶρα ἀκόμη ῥέει μέλι καὶ γάλα!

Εἰς τῶν συνοδοιπόρων καὶ φίλων μου ἰδῶν με ἀπαύστως θαυμάζοντα· — Αἰ, εἶπε, παῦσον θαυμάζων τὰ ἀτελῆ κάλλη τῆς ψυχρᾶς ἡμῶν Γερμανίας. Σὺ ὁ ἐν τῇ γῇ τῶν χαρίτων καὶ θελγήτρων γεννηθεῖς, εἶδες βεβαίως πολὺ καλλίτερα τούτων. Ἀπέναντι ἐνὸς διστίχου ὁμηρικοῦ, βράχον μόνον ἑλληνικὸν περιγράφοντος, θυσιάζω ἐγὼ πᾶσαν ταύτην τὴν τοποθεσίαν. Ἡ ἀγαπητὴ μου Ἑλλάς εἶναι ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τῆς φύσεως. Ἐλθὲ λοιπὸν, καιρὸς ν' ἀπέλθωμεν. — Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἤμεθα ἐν τῇ πόλει.

Ἡ πρὸς τὰ κάτω ἄγουσα ὁδὸς κατεσκευάσθη ἅμια

τῆ ἀνεγέρσει τοῦ ναοῦ· εἶναι δὲ λίαν εὐρεῖα, στερρὰ καὶ δενδρόφυτος· οἱ περιηγηταὶ ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται συνήθως ἐποχούμενοι ἢ ἐπὶ ὄνων καθήμενοι. Περὶεργον ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Γερμανίας εἶδον τόσον πολλοὺς ὄνους ὡς ἐνταῦθα. Ἐν ὅλῃ τῇ Φραγκονίᾳ π. χ. ἤτις πλέον τῶν δύο ἑκατομμυρίων κατοίκων ἀριθμεῖ, ὑπάρχουσιν, ὡς θετικῶς ἐπληροφορήθην, μόλις τέσσαρα ἢ πέντε τοιαῦτα ζῶα· ἡ χρῆσις αὐτῶν καθίσταται περιττή, οὐχὶ ἕνεκα τοῦ κλίματος, ὡς τινες διίσχυρίζονται, διότι τότε δὲν ἔπρεπε νὰ ζῶσι καὶ ἐν Βισβάρδη, ἀλλὰ μᾶλλον ἕνεκα τῶν πολλῶν ἄμαξῶν καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων, χρησιμωτέρων ὄντων.

Δεῦτε περιγράψωμεν ἤδη τὸ κεντρικώτερον καταστήμα (Kurhaus) εἰς τὸ ὁποῖον συναθροίζονται πάντες οἱ ξένοι ἀνεξαίρετως. Τὸ ὄραϊον τοῦτο οἰκοδόμημα ἀπέχει τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου μόλις δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἰκανὰ θέματα πρὸ τούτου ὑπάρχουσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εὐκτιστά ἐργαστήρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ξένοι τε καὶ ἐντόπιοι πωληταὶ ἐκθέτουσι τὰ ὠραιότερα ἔργα καὶ τὰ σπανιώτερα προϊόντα· ὁ μεταξὺ τῶν δύο τούτων σειρῶν χώρος πληροῦται δασυφύλλων καστανεῶν, ὑπὸ ταύτας δὲ σταθμεύουσι καὶ αἱ ταχυκίνητοι ἄμαξαι τῆς πόλεως πρὸς μεταφορὰν τῶν βουλομένων. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐπέρχεται ὁ κυρίως κήπος· ἀλλὰ πόθεν ἄρξομαι καὶ ποῖ τελευτήσω τὸ κάλλος αὐτοῦ διηγούμενος; ὑπέρμετρον τὸ μῆκος καὶ εὖρος, καὶ ἀπερίγραπτος ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ποικιλία αὐτοῦ. Χλόη δροσερὰ καὶ ἀκμαία οὐδέποτε ἐκλείπει· τὰ περικαλλέστερα φυτὰ καὶ δένδρα εὐρηγται ἐν αὐτῷ. Αἶμναι ὑπὸ λευκῶν κύκνων καὶ ποικιλοπτέρων νησσῶν ἡσύχως ἀνατρασσόμεναι καὶ ποτάμια λαμπυρίζοντα καταγοητεύουσιν ἔτι μᾶλλον τὸν πάσχοντα ξένον. Ἐδώλια ἢ βάρθρα κομψὰ πανταχοῦ ὑπάρχοντα, παρέχουσιν αὐτῷ οὐχὶ μικρὰν ἄνεσιν. Ἐφ' ἑκάστου ὑψώματος παρίσταται καὶ ὠραῖόν τι ἔγαλμα ἑλληνικῆς ἢ ῥωμαϊκῆς θεότητος. Πίδακες εὐκτιστοὶ εἰς ὕψος μέγα τὸ ὕδωρ αὐτῶν ἀνατινάσσοντες, συντελοῦσιν ὄχι ὀλίγον εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ συνόλου.

Πόσον χαίρει καὶ ἀγαλλιᾶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐνταῦθα! Ὁ θεσσαρημένος τὴν καρδίαν ἢ τὸ πνεῦμα ἢ ὁ τὸ σῶμα πάσχων, αἰείποτε εὐρίσκει παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τὰ μέρη ταῦτα. Νομίζετε ἴσως ὅτι ὁ φρόνιμος ἱατρός ἐξαποστέλλει τοὺς ἀσθενεῖς αὐτοῦ ἐδῶ πρὸς χρῆσιν μόνον τῶν λουτρῶν; ὄχι. Ἡ θεὰ τοσοῦτων ἐξαισίων ἔργων τῆς τε φύσεως καὶ τέχνης, ἡ ἀδιάκοπος κίνησις παντοδαπῶν ἀνθρώπων καὶ ἐθνικοτήτων, αἱ ἄπικστοὶ μουσικαὶ ἀρμονίαι, τὸ πολυποικίλον τῶν νεωτερισμῶν καὶ ἐνδυμάτων οἱ εὐάρεστοι καὶ τακτικοὶ περίπατοι, ἡ ἀλλαγὴ

τροφῆς τε καὶ ὕδατος, καὶ ἡ ἐπὶ τινα χρόνον ἀπομάκρυνσις ἐκ προσώπων μονοτόνων καὶ δυσαρέστων ἴσως, αὐτὰ κυρίως καταπαύουσιν ἢ μετριάζουσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, αὐτὰ βελτιοῦσι τὸ θυμικὸν τοῦ πάσχοντος.

Τὸ κυρίως κατάστημα εἶναι ἀνάλογον τῷ προσχεδιασθέντι κήπῳ, ἀνάγεται δὲ καὶ τοῦτο εἰς τὰ κτήματα τοῦ στέμματος. Ὅλον τὸ οἰκοδόμημα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ χοροῦ, εἰς τὰς τέσσαρας αἰθούσας τῶν χαρτοπαιγνίων, καὶ εἰς τὰς δύο τοῦ συσαιτίου. Σημειωτέον ὁμῶς ὅτι ὅλαι εἶναι ἰσόγειοι.

Ἡ αἴθουσα τοῦ χοροῦ κατέχει τὸ μέσον τοῦ καταστήματος, εἶνε δὲ τῷ ὄντι ὠραιότατη· μόνον ὁ μέγας πολυέλαιος, διὰ 420 σωληναρίων τὴν λάμψιν αὐτοῦ ἀναπέμπων, τιμᾶται 15,000 φιορινίων. Τὰ παραπετάσματα τῶν μεγάλων παραθύρων καὶ θυρῶν εἶναι θαυμασιῶς κατεργασμένα· αἱ ἔδραι καὶ οἱ ἀνακλιντήρες συνέστησαν ἐκ πολυτίμου ξύλου καὶ βυρυτίμων ἐρυθρῶν ὑφασμάτων. Ἡ τοὺς χοροὺς συνοδεύουσα ἀξιόλογος μουσικὴ, συνέρχεται ἐπὶ τοῦ κατὰ πρόσωπον τῆς μεγάλης εἰσόδου ἱκρίωματος, ὡσαύτως λαμπρῶς κατεσκευασμένου. Δίδονται δὲ δύο χοροὶ συνήθως καθ' ἑβδομάδα ἐκτὸς τῶν μουσικῶν συμφωνιῶν (Concerts).

Ὅτε ἐγὼ ἐπισκέφθην τὸν πρῶτον χορὸν, παρευρέθησαν ἐν αὐτῷ ὑπὲρ τὰ διακόσια ζεύγη, ἐξ ἐπισημῶν προσώπων τὰ πολλὰ συνεστηκότα. Θαυμάζει δὲ τις βλέπων τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν γυναικῶν προπάντων· αἱ Ῥωσίδες μάλιστα ὑπερξείχον τῶν ἄλλων, αἱ Γαλλίδες ὁμοίως καὶ αἱ Γερμανίδες ὑπερέβαινον αὐτὰς κατὰ τε τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν εὐκίνησιαν. Ἡ νεωτέρα θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Δουκὸς Μαξίου, ἀδελφὴ δὲ τῆς αυτοκρατορίσσης τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς βασιλίσσης τῆς Νεαπόλεως, ἦτον ἡ ψυχὴ τῆς συναναστροφῆς. Πολλοὶ τῶν παρόντων πριγκήπων, δουκῶν καὶ βαρῶνων ἐκλινον τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς τρυφερᾶς καὶ εὐειδοῦς νεάνιδος, καὶ πάντες ἠμιλλῶντο τίς πλειότερον νὰ ἀρέσῃ αὐτῇ. Εἰρήσθω δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ εἰσοδος ὡς καὶ τὸ χορεύειν εἰς ὅλους τοὺς εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένους ξένους συγχωρεῖται· εἰς τὰ λουτρά τῆς Γερμανίας παύει συνήθως πᾶσα ἐθιμοταξία καὶ αὐστηρὰ διάκρισις μεταξὺ εὐγενῶν καὶ μὴ τιοιούτων, ἄλλως τε διότι οἱ ταῦτα ἐπισκεπτόμενοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄνθρωποι ἐντιμοὶ καὶ πλοῦσιοι.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰσήλθομεν ἐγὼ τε καὶ οἱ δύο ἀπαθέστατοι συνοδοιπόροι μου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δεῖπνου. Ἦτο δὲ τὸ πλῆθος τῶν δειπνούντων τόσον πελὺ, ὥστε μόλις ἠδυνήθημεν νὰ καταλάβωμεν τρεῖς θέσεις. Ἐθαυμάσαμεν δὲ ἰδόντες καὶ τὰς ὑπερόγκους τιμὰς τῶν φαγητῶν. Εἰς ἓκ τῶν δύο

Γερμανῶν μου, μόλις τὴν πείναν αὐτοῦ καταπαύσας, ἐπλήρωσεν ὑπὲρ τὰ ἔκτῳ φιορίνια· οὐδὲν ὡς δυσπρεστίθη ὁμως διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Γερμανὸς εἰς περιουσίαν ἐξερχόμενος, δαπανᾷ ἀφειδῶς τὰ χρήματα πρὸς τροφὴν ποικίλην καὶ πόσιν ἡδύσμον· μόνον εἰς τὸν τόπον τῆς συνήθους αὐτοῦ διαμονῆς· εἶναι γλίσχρος καὶ φιλόργυρος μέχρι χαμερπείας.

Μετὰ μίαν ὡς ἔγγιστα ὥραν εἰς τὸ οἶκημα ἡμῶν φθάσαντες, παρεδόθημεν ἀμέσως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, διότι λίαν κεκμηκότα ἦσαν τὰ μέλη ἡμῶν. Τὴν δὲ ἐπαύριον, τὴν πρωϊνὴν αὔραν τὴν πρωτίστην ἐντὸς τοῦ δροσεροῦ κήπου ἀναπνεύσαντες, κατηυθύνθημεν ἔπειτα καὶ εἰς τὰς τῶν παιγνιδίων αἰθούσας.

Τὸ τρίτον τοῦτο μέρος τοῦ ὅλου καταστήματος ἔχει δύο εἰσόδους, μίαν ἀμέσως παρὰ τῆ αἰθούσῃ τῆ μεγάλης τοῦ χοροῦ, καὶ ἑτέραν ἐκ τῶν ὀπισθεν· πληροῦνται δὲ ἀμφότεραι ὑπὸ παχυσάρκων καὶ νυσταλέων ὑπηρετῶν, οἵτινες τῷ ἐξεταστικῷ αὐτῶν βλέμματι καταμετροῦσιν ὡς εἰπεῖν πάντας τοὺς εἰσερχομένους. Φαίνεται δὲ ὅτι πάραυτα ἐνόησαν ὅτι δὲν ἤμεθα ἐκ τῶν ἐχόντων πολλὰ χρήματα, διότι ψυχρότατα μᾶς ὑπεδέχθησαν, ἐνῶ εἰς ἄλλους, γνωστοὺς ἰσως ἐπὶ πλούτῳ καὶ διακυβεύσει, ἐφαινοντο πρόθυμοι καὶ ὑποκλινέστατοι.

Τὰ λουτρά τῆς Βισβάρδης δὲν ἦσαν πρότερον διὰ τοὺς χαρτοπαίκτης τόσον φοβερὰ καὶ ἐπικίνδυνα· ἀλλ' ὅτε τὸ 1857 ὁ Κ. Wellen ἀνέλαβε τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ἀνασκευῆς καὶ περικοσμήσεως αὐτῶν, τότε ἀπέδωκεν καὶ ταῦτα πηγὴ δεινῶν καὶ δυστυχημάτων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κύριος οὗτος πληρώνει ἔκτοτε τῷ στέμματι τρεῖς πλείωτερα τοῦ πρότερον ἐνοικίου, ἔλαβεν ἀντὶ τούτου τὸ δικαίωμα παρὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ δουκὸς, ὅπως δέχεται ξένους ἐπὶ ἐννέα ὀλοκλήρους μῆνας.

Εἶναι δὲ καὶ αἱ αἰθούσαι αὗται, τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, ὡς εἶπον, ἀληθῶς κομψαὶ καὶ πεποικιλμέναι, ἐν τῷ μέσῳ δὲ μιᾶς ἐκάστης τούτων ὑπάρχει ὡσεὶ δὴς μάλλον καὶ μεγάλη τράπεζα, ἐφ' ἧς διακυβεύονται αἱ περιουσίαι. Εἰς τὰς δύο πρώτας παίζεται τὸ βολέττον (γυρίστρα, ὡς τινες μετέφρασαν), εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἡ τριακοστὴ καὶ τεσσαρακοστὴ. Οἱ μεγάλοι καὶ ἐκ συστήματος χαρτοπαίκτης παίζουνσι συνήθως τὴν τριακοστὴν, καὶ τεσσαρακοστὴν, ἐξαιρετικῶς μόνον ἐπισκέπτονται τινες αὐτῶν καὶ τὸ βολέττον, εἰς τὸ ὅποσον ὁμως ὀλίγον ἐνδιατρίβουσι καὶ μόνον παιδιᾶς χάριν θέτουσιν ἐνίοτε ἐπὶ ἀριθμῶν. Εἰς τὸ πρῶτον παιγνίδιον παρατηρεῖται, ὅτι τολμηροὶ τινες χαρτοπαίκτης, τῆς καταλλήλου περιστάσεως δραττόμενοι, δύνανται μεγάλης ποσότητος νὰ κερδίωσιν. Ἰστέον ὁμως ὅτι μόνον ὁ πολλὰ διακυβεύων εἶνε καὶ

τολμηρότερος· καὶ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἀν ἀπολέσῃ ὁ τοιοῦτος, οὐδὲν ὡς καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀδημονίας καὶ ἀπελπίσεως, ἀναμένει ψυχρῶς εὐτυχῆ τινα στιγμὴν ὅπως διπλασίως ἴσως ἀνακτήσῃ τὸ ἀπολεσθέν. Ὁ μικρὸς καὶ ἀσήμαντος χαρτοπαίκτης ἐξ ἐναντίας, ὀλίγα ἀπολέσας, ὡχρῶς παραυτίκα καὶ τρέμει σύσσωμος· ἀν δὲ ἐπέλθῃ καὶ δι' αὐτὸν εὐτυχῆς τις στιγμὴ, γνωρίζει νὰ ὠφεληθῇ. Οἱ ἐπὶ τῆς τραπέζης πάμπολλοι σωροὶ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ τραπεζικῶν γραμματίων φέρουσιν αὐτὸν εἰς θάμβος καὶ σκοτοδινίαν. Οἱ μικροὶ χαρτοπαίκτης συναθροίζονται διὰ τοῦτο μάλλον πέριξ τῆς τραπέζης τοῦ βολέττου, ἐνθα τὸ κέρδος πολλάκις ἀσυγκρίτως μείζον τῆς καταβολῆς.

Οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐνασχολούμενοι παραδέχονται κοινῶς, ὅτι ἡ μὲν τριακοστὴ καὶ τεσσαρακοστὴ καλύπτει συνήθως τὰ ἔξοδα τοῦ καταστήματος, τὸ δὲ βολέττον φέρει τὸ καθαρὸν κέρδος. Οἱ παίζοντες τὸ πρῶτον παιγνίδιον κερδαίνουσιν ἐνίοτε, ὡς εἶπον, σημαντικὰς ποσότητας, οἱ παίζοντες ὁμως τὸ δεύτερον θεωροῦσιν ὡς θαῦμα ἀν ἐπὶ τέλους δὲν ἀπώλεσαν ὅλον τὸ ἀργύριον αὐτῶν. Καὶ ὁμως παίζουνσι οἱ μωροὶ ἄνθρωποι!

Ἐκάστη τράπεζα ἔχει δύο ἐπιστάτας, ὧν ὁ μισθὸς ἀναβαίνει μέχρι τῶν 10—12 χιλ. φράγκων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν λουτρῶν. Οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι (Croupiers), ὧν κύριον ἔργον εἶναι τὸ ἀναγγέλλειν τοὺς κερδίζοντας ἀριθμοὺς, πληρώνειν καὶ συνάξειν τὰ χρήματα τῶν ἀπολεσάντων, μισθοδοτοῦνται ὀλιγώτερον. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἐκάστην τράπεζαν ἐνασχολοῦνται 6—8 καὶ ἀντικαθιστῶνται παρ' ἄλλων κατὰ ὀρισμένα χρονικὰ διαστήματα (τὸ παίζειν διαρκεῖ 12—14 κατὰ συνέχειαν ὥρας), ἀναγκάζεται ὁ διευθυντὴς νὰ διατηρῇ ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα τοιοῦτους δούλους τῆς κολάσεως.

Ἡ διεύθυνσις διατηρεῖ ἐκτὸς τούτων καὶ πλήρη μουσικῶν ἐταίριαν, μισθοδοτεῖ πλῆθος ἄλλων ὑπηρετῶν καὶ ἀμαξηλατῶν, πληρώνει ἀδρούς χοροδιδασκάλους καὶ τραγωδιστάς, φροντίζει περὶ τῶν λαμπροτέρων φωταψιῶν, διατάσσει ἐκτάκτους μουσικὰς συμφωνίας καὶ κυνηγέσια, καὶ πλείωτα ἄλλα ἐπινοεῖ καὶ διαπράττει ὅπως εὐχρεστήσῃ εἰς τοὺς ξένους. Ὁ διευθυντὴς μάλιστα τῶν λουτρῶν τῆς Βάρδης (περὶ τούτων καὶ τῶν ἐν Χομβούργῃ θὰ γράψω ἴσως ἄλλοτε) Κ. Bénazet, εἶνε ἐπιτηδειότατος καὶ ἐλευθεριώτατος. Καθ' ἐκάστην ἀναγγέλλουσιν αἱ ἐπισημότεραι ἐφημερίδες τῆς Εὐρώπης τὰς μεγάλας πανηγύρεις καὶ ἐορτάς, τοὺς πλουτελεῖς χοροὺς, τὰς ὡραίας μουσικὰς ἀρμονίας καὶ θεατρικὰς παραστάσεις. Ἀφειδῶς καταβάλλει χρηματικὰς θυσίας πρὸς σύνθεσιν δραμάτων καὶ κωμωδιῶν διὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ θέατρον. Πόσον δὲ ὡραῖαι καὶ καλλωπισμέναι

αί αἰθουσαι τοῦ χοροῦ καὶ θεάτρου! ὀλίγοι μόνον μονάρχει ἴσως κατέχουσι τοιαύτας· ἐξ ὧν τοῦλάχιστον ἐγὼ εἶδον, αὐταὶ μοι ἤρσαν καλλίτερον. Ἀκούσατε δὲ καὶ τὰ θαυμασιώτερη.

Ὁ Βέναζεϊ ἀνήγειρε δι' ἰδίων ἐξόδων νοσοκομεῖον, συνέστησε πρὸ πέντε ἐτῶν περίξ τοῦ Ἰφρεζ-χάϊμ λαμπρὸν καὶ εὐρύτατον ἵπποδρόμιον, ἰδρύσατο πρὸς τούτοις οἶκον Θεοῦ, καὶ ἀποστέλλει κατ' ἔτος ἀρκετάς χιλιάδας φιορινίων εἰς τὰ διάφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς Βαδης. Ἀναφέρω ἕμως ἐν παρόδῳ, ὅτι τὰ λουτρά τῆς πόλεως ταύτης εἶνε τὰ πλέον ἐπίφοβα καὶ καταστρεπτικά διὰ τοὺς ξένους, ἴσα ἴσα ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοδωρίας τοῦ διευθυντοῦ. Οὗτος ἐξοδεύει μὲν πολλὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ διπλασίως τὰ κερδίζει· πόθεν; ἐκ τῶν ξένων αὐτῶν, διότι ἕκαστος εἰσερχόμενος εἰς τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ κατάστημα θὰ ἀναγκασθῆ καὶ νὰ φάγη κκλως καὶ νὰ πῖη καὶ νὰ παίξῃ ἐπὶ τέλους. Ἡξεύρετε τί ἐκέρδισε πέρυσιν ὁ Κ. Βέναζεϊ, ἀφοῦ πρῶτον ἐκάλυψεν ὅλα τὰ ἐξόδα αὐτοῦ; ἐξήκοντα χιλιάδας πρωσσικῶν ταλλήρων! Μὴ σᾶς φαίνεται ὁμῶς παράδοξον, διότι τὸν ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος 10—12 χιλ. πλουσίων ἀνθρώπων. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε πολλοὶ, οἳ τινες διακυβεύουσιν ὀλοκλήρους περιουσίας. Ὁ διευθυντὴς τῆς Βισβιάδης ἐκέρδισε πέρυσιν ὡσαύτως πολλὰς χιλιάδας. Μόνον τὸ τρέχον ἔτος ἦτο δι' αὐτοῦς ὀλίγον κακόν, διότι ἕνεκα τῶν εὐρωπαϊκῶν ταραχῶν ὀλίγοι Ῥώσσοι, Πολωνοὶ, Ἀγγλοὶ καὶ Γάλλοι ἐπεσκέφθησαν τὰ λουτρά. Καὶ ὁ πόλεμος δὲ τῆς Ἀμερικῆς τοῖς ἐπέφερεν ὄχι ὀλίγην ζημίαν. Τὸ θαυμασιώτερον ὁμῶς ὅλων εἶνε τὸ ἐξῆς· ὁ Κ. Βέναζεϊ ἔλαβεν ἐσχάτως τὸν τίτλον « ἱππάτου τοῦ τάγματος τῆς τιμῆς, » πολλάκι δὲ ὑπ' αὐτοῦ δωροδοκούμεναι ἐφημερίδες καὶ πρὸ πάντων ἡ Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία, ἀπεκάλεσαν αὐτὸν καὶ βασιλέα τῆς Βαδης. Ὁ κληρονομικὸς ἡγεμὼν τῆς χώρας εἶνε μόνον Ἀρχιδούξ!! Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς Βισβιάδην.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ καταστήματος, μάλιστα δὲ αἱ γυναῖκες, εἶνε εἰς ἄκρον ἐπικίνδυνον καὶ καταστρεπτικαὶ τῶν ἡθῶν. Ἄπορον δὲ μοι φαίνεται πῶς ἐν τῇ καθέδρῃ τοῦ ἀρχηγούντος, ἐν μέσῳ πολυπληθῶν εὐγενῶν, ἀνωτέρων ὑπαλλήλων καὶ εὐκαταστάτων πολιτῶν, ἐν χώρᾳ ἐνθα βουλαὶ συσκέπτονται περὶ τῆς ἠθικότητος καὶ εὐημερίας τοῦ λαοῦ, συγχωροῦνται τοιαῦται συναθροίσεις ὑπόπτων καὶ κακοβίων γυναικῶν. Μεγάλῃ ἡ κίνησις καὶ ἰσχὺς αὐτῶν εἰς ὅλας τὰς αἰθούσας! Ἀληθὲς ὅτι καὶ εἰς ἄλλα λουτρά ὑπάρχουσι τοιαῦται, ἀλλ' ἐκεῖναι διατηροῦσι τοῦλάχιστον ἴχνη τιμιότητος καὶ αἰδοῦς, εἶνε μᾶλλον εὐάριθμοι, καὶ ἀπέρχονται πάλιν μετὰ τινὰ καιρὸν. Ἡ Βισβιάδῃ ὁμῶς πολιορκεῖται

ἐπὶ ἐννέα ὀλοκλήρους μῆνας ἀδιακόπως ὑπὸ τούτων· εἶνε δὲ μέχρις ἀκθίας εὐπροσῆγοροι καὶ προπετεῖς. Συμπκίζουσι μετὰ τῶν ἀνδρῶν, κάθηνται πρὸ τῶν παραθύρων, ἐπὶ τῶν ἀνακλιντήρων, ἐντὸς τοῦ ἐστιατορίου, πολιορκοῦσι τὰς εἰσόδους ἀπάσας, περιφέρονται ἐνθεν κάκειθεν μόναι ἢ καθ' ὀμάδας ἢ ἐξέρχονται ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν προβεβηκότων γυναικῶν, καὶ συνάπτουσι προθύμως σχέσεις μετ' εὐτυχῶν χαρτοπαικτῶν καὶ ἄλλων πλουσίων ξένων. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι μεταξὺ τοῦ συρφετοῦ τούτου ὑπάρχουσι καὶ πολλαὶ, αἵτινες ἔχουσι μὲν καλλιτέραν συμπεριφορὰν καὶ ἦθος μετριώτερον, θηρεύουσιν ὁμῶς πολὺ μεγαλειτέρας ποσότητος, συνομιλοῦσι κυρίως μὲ τοὺς μεγάλους καὶ πλουσιωτέρους, καὶ φαίνονται μόνον ἐν καιρῷ ἡμέρας εἰς τε τὸ κατάστημα καὶ τὸν κήπον. Αἱ τοιαῦται εἶνε κατ' ἐμὲ ἀκόμη χειρότεραι.

Ὁ νεώτερος τῶν δύο συνοδοιπόρων μου ἀπεκάλει ἐν γένει τὰς τοιαύτας γυναῖκας, βασιλίσσας τοῦ αἵσχους (*Könniginnen der Schande*)· ὁ βαθμὸς αὐτῶν ἀναγνωρίζεται ἐκ τοῦ διαδήματος τῆς ἀτιμίας, ὅπερ μέχρις ἐσχάτων ἡμερῶν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ἄν ποτε εἰσέλθῃ εἰς τὸ κατάστημα συναδελφῆ τις αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἢ ἀλλαχόθεν, γνωστὴ ἐπὶ ἀναγυρία καὶ κακοσχημία, ἀμέσως ἀποβάλλεται ὡς ὑποπτος δῆθεν καὶ κακῆς διαγωγῆς· τὰ ἀληθῆ ὁμῶς ἀγγεῖα τοῦ διαβόλου οὐδὲ σαλεύουσιν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἡ παρουσία αὐτῶν ἀναγγέλλεται διὰ τῶν ἐφημερίδων! Ἐτι παραδόξοτερον. Πολλὰ τῶν μοχθηρῶν τούτων γυναικῶν μισθοδοτοῦνται ἀδრῶς ὑπὸ τῶν διευθυντῶν τῶν λουτρῶν. Ὁ Κ. Βέναζεϊ, ὁ ἱππότης τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, εἰς Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ῥωσσίαν ἐν καιρῷ χειμῶνος ἀπερχόμενος, ἐκλέγει ὁ ἴδιος τὰς σειρήνας τοῦ προσεχοῦς θέρους. Εἰς Βισβιάδην πλεονάζουσιν αἱ Γερμανίδες καὶ Γαλλίδες, εἰς Βαδὴν αἱ Ῥωσσίδες καὶ Ἀγγλίδες. Νομίζετε ὁμῶς ἴσως ὅτι οἱ διευθυνταὶ ζαλίζονται ἀπὸ τοιαύτας μεγάλας μισθοδοσίας; ὄχι· διότι ὅ,τι αὐταὶ λαμβάνουσιν ἢ ἀλλαχόθεν κερδίζουσιν ἐκ τοῦ ἐντίμου αὐτῶν ἐπαγγέλματος, ἀμέσως τὸ διακυβεύουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ὁ κύκλος τῶν παιζόντων συνέστη ἐκ διαφόρων καὶ πολυειδῶν ἀνθρώπων. Βασιλεῖς, πρίγκητες, κόμητες, δοῦκες, βαρδῖνοι, μαρκέσιοι, ἔμποροι, πολιτικοὶ, φιλόσοφοι, ἐφημεριδογράφοι, θεολόγοι, μουσικοὶ, τεχνῖται καὶ εἰ τινες ἄλλοι συμπαίζουσιν ἀδιακρίτως! Εἶνε δὲ ἐνίοτε τὸ πλῆθος αὐτῶν τόσον πολὺ, ὥστε οὐδεμίαν πλέον ὑπάρχει κενὴ θέσις διὰ τοὺς λοιποὺς προσερχομένους. Οὐδεὶς θόρυβος καὶ οὐδεμίαν ταραχὴν ἐν τούτοις ἀκούεται μεταξὺ τούτων ἀνθρώπων· μόνον ὁ ἡδὺς ἤχος τοῦ χρυσίου καὶ ἡ βραγχώδης φωνὴ τῶν ἀρχιχαρτοπαικτῶν « *Messieurs, faites votre jeu* » (διότι συνήθως ἡ γαλ-

λική ως γλώσσα πάγκοινος όμιλείται εἰς ὅλα τὰ λουτρά), ἀντηχεί περίξ τῶν τραπέζων. Εἰρήσθω δὲ ἦδη ὅτι ὁ ἀνώτερος ὄρος τῆς καταβολῆς ὤρισθη ἀνέκαθεν εἰς 8500 φρ., ὁ μικρότερος εἰς ἓν πρῶστικὸν τάλληρον.

Ὁ ἀπλοῦς καὶ ἀτάραχος θεατῆς, ἐξετάζων τὰ πρόσωπα τῶν παρακαθημένων, ἀνακάλυπτε διάφορα χρώματα καὶ συχνοτάτας παραλλαγάς. Ἐν καὶ τὸ αὐτὸ άτομον, ἀναλόγως τοῦ κέρδους ἢ τῆς ἀπωλείας, ἀλλάσσει χιλίας φυσιογνωμίας καὶ διαθέσεις κατὰ πᾶσαν στιγμήν· ὁ ἱατρὸς ἢ ψυχολόγος δύναται κάλλιστα νὰ σπουδάσῃ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς κολάσεως τὰς διαφόρους καταστάσεις τῆς ψυχῆς, διαφόρων ἐξωτερικῶν ἐπιρροῶν ἐπενεργουσῶν.

Ἐκτός τῶν ἀνδρῶν παίζουσι ὡς ἐν τοῖς πρότερον ἀνέφερον καὶ πολλαὶ γυναῖκες. Μεταξὺ αὐτῶν ἔδεικνύετο ἐξόχως κατὰ τὴν ἐν Βισβιάδῃ τριήμερον διαμονήν μου ἡ Κόμησσα W. σύζυγος μεγάλου τινὸς διπλώματου, πρὸ χρόνων ὅμως ἐν διαζυγίῳ διατελουσα. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτον ἄλλοτε τόσον πλουσία καὶ εἶχε τόσον πολλὰς οἰκίας εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτῆς, ὥστε καὶ ὁδὸς τις κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ὠνομάσθη. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐγένοντο πᾶσαι αἱ οἰκίαι καὶ πάντα τὰ λοιπὰ κτήματα ἰδιοκτησία τῶν διαφόρων παιγνιδωτραπέζων, καὶ ἡ δυστυχῆς κόμησσα παίζει τώρα ἀνὰ ἓν ἀργυροῦν νόμισμα ἀντὶ κυλίνδρων χρυσοῦ. Λέγεται ὅτι πᾶν μέσον μετεχειρίσθη ὅπως ἀπαλλαγῇ τοῦ ἀπεχθεστάτου τούτου πάθους, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλος ἀπυθύνθη καὶ πρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Χριστοῦ, ὅπως λάβῃ σωτηρίαν καὶ ἀγιασμόν διὰ τῶν θεοπειθῶν αὐτοῦ εὐχῶν, ἀλλ' ὅλα εἰς μάτην!

Γνωρίζετε δὲ ποῖοι εἶνε κυρίως οἱ αἴτιοι τῶν κακῶν τούτων; αὐτοὶ οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες. Οἱ νέοι μαρκέσιοι καὶ κόμητες καὶ βαρῶνοι, οἱ νέοι τραπέζιται καὶ κεφαλαιοῦχοι, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν κτηματιούχων καὶ ἐμπόρων κ. τ. λ., παίζουσι ἀσυστόλως ἐνώπιον τῶν γονέων καὶ συγγενῶν, πολλάκις δὲ καὶ συμπαίζουσι μετ' αὐτῶν. Ὅπισθεν αὐτῶν ἴσταται καὶ παρατηρεῖ, ἐνδιαφερομένη ἐννοεῖται, καὶ ἡ θυγάτηρ ἢ ἀδελφὴ, ἐφημερίδες δὲ γαλλικαὶ καὶ γερμανικαὶ ἀναφέρουσιν ὅτι οὗτος ἢ ἐκεῖνος ὁ πλούσιος ἔδωκε καὶ εἰς τὴν νεαρὰν αὐτοῦ θυγατέρα γραμμάτιον τραπέζικόν 100 ἢ 500 φράγκων, ὅπως καὶ αὕτη αἰσθανθῇ τὴν ἀθῶαν εὐχαρίστησιν τοῦ παίζειν, ὅπως καὶ αὕτη δοκιμάσῃ τὴν τύχην αὐτῆς. Τοιουτοτρόπως ὅμως συνειθίζουσι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι εἰς τὰ χαρτοπαίγνια, ἀναπτύσσεται ἐν αὐτοῖς βαθμηδὸν τὸ πάθος καὶ ἀποβαίνουσιν ἐπὶ τέλος ἄθλιοι καὶ ἐλεεινοὶ χαρτοπαίκται. Πόσον ἀξιέπαινοι εἶναι οἱ γονεῖς ἡμῶν, οἵτινες ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα τοῦλάχιστον φαίνονται πάντοτε ἀστηρότεροι τῶν Εὐρωπαίων!

Οἱ κατ' ἔτος αὐτοχειρισμοὶ καὶ καταστροφαὶ εἶνε συνεχέστατοι· ἀλλ' ὅπως μὴ ὁ τύπος καταβοῆ ἐναντίον τῶν διευθυντῶν καὶ θέτη ἐπομένως εἰς φόβον τὸ κοινόν, καταπνίγουσιν οὗτοι διὰ χρυσοῦ τὴν σωτήριον αὐτοῦ φωνήν. Ἄν ὁ κόσμος ἐγνώριζεν ὅτι πολλοὶ νεόνυμφοι διακυβεύουσιν ὀλόκληρον τὴν προῖκα τῆς συζύγου αὐτῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ὅτι ὄχι ὀλίγοι ἔμποροι καὶ ἄλλοι χρηστοὶ πολιταὶ καὶ οἰκογενειάρχαι καταστρέφονται καθ' ἡμέραν, τότε ἤθελεν ἀναμφιβόλως διὰ τῆς βίβης ζητήσῃ τὴν ἐξουδένωσιν τῶν τοιούτων καταστημάτων. Περίεργον δὲ ἀκόμη ὅτι οἱ ἀπολέσαντες, οὐδέποτε ὁμολογοῦσι τοῦτο εἰς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς αὐτῶν. Τοῦτο ὠφελεῖ ὄχι ὀλίγον τὰς τραπέζας.

Μὴ θέλων ἵνα ὡς ἀπλοῦς θεατῆς κατέχω ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὴν αὐτὴν θέσιν, ἄλλως τε καὶ διότι οἱ ὑπρέται παρατηροῦσι καὶ ἐμποδίζουσι τοῦτο, ἀπεφάσισα καὶ γὰρ ἵνα θέσω μικρὸν τι ποσὸν ἐπὶ ἀριθμοῦ τινος, ἠθέλησα καὶ γὰρ νὰ δοκιμάσω τὴν τύχην μου· ἀλλὰ μόλις ἔθεσα τὴν χεῖρα εἰς τὸ πτωχόν μου βαλάντιον, ἴδου αἴφνης παρατηρεῖται κίνησις μεγάλη καὶ θόρυβος ἐγείρεται πανταχόθεν. Ἐρωτήσας τὸν πλησίον μου τί συμβαίνει· — δὲν βλέπεις, εἶπε, τὸν περίφημον ἄνδρα ὅστις ἐκέρδισε προχθὲς ὑπὲρ τὰς διακοσίας χιλιάδας φράγκων; — Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο Ὁλλανδὸς τὸ γένος καὶ ἐκέρδισεν ἀληθῶς τὸ μέγα τοῦτο ποσόν. Ἡ κοινωνικὴ αὐτοῦ θέσις ἐφαίνετο μικροῦ λόγου ἀξία, ἡ φυσιογνωμία καὶ συμπεριφορὰ δὲ εἶπεν καὶ ἡ ἐνδυμασία κοινὴ καὶ ἀνάρμοστος. Ἐφερε μὲν πλῆθιν ἀδάμαντων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων, ἀλλ' ὅπου καὶ ὅπως δὲν ἔπρεπε· ἔπειτα τί σημαίνουσιν οἱ ἀδάμαντες καὶ μαργαρίται; Ὁ Ὁλλανδὸς ἐν τούτοις ἐκέρδιζε καὶ πάλιν μέχρι τινός, ἀλλ' αἴφνης ἐγκατέλιπεν αὐτὸν ἡ τυφλὴ τύχη· ἐν δισταγήματι ἡμισείας ὥρας ἀπώλεσε τὸ ἥμισυ τοῦ κέρδους. Πλήρης θυμοῦ λοιπὸν καὶ ἀγανακτήσεως ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης, ἐπιφυλασσόμενος διὰ τὰς μετέπειτα ὥρας· ἀλλ' ὅπως ἀργότερον ἔμαθον καὶ ἀνέγνωσα ἀπώλεσεν ὁ ἀνὴρ ὄχι μόνον τὰ ἐναπολειφθέντα, ἀλλ' ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλος νὰ πωλήσῃ καὶ τοὺς ἀδάμαντας καὶ μαργαρίτας αὐτοῦ! Εὐτυχῆς τοῦλάχιστον ὅτι δὲν κατέστρεψε μεγάλην ἰδίαν περιουσίαν.

Δυστυχέστερος αὐτοῦ ἦτον ὁ πρῶτος βαρύντος τοῦ ἐν Βιέννῃ θεάτρου, ὅστις εἰς μίαν ἡμέραν ἐξηφάνισε πᾶν ὅ,τι εἰς δύο ἔτη ἐκέρδισεν. Ἐτι δὲ δυστυχέστερος κομψευόμενός τις Γάλλος, ὅστις μετὰ τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ εἰς τὸ λουτρὸν ἐλθὼν, ἔμεινεν ἐντὸς ὀλίγου ἄνευ ὀβολοῦ καὶ στηρίγματος. Καὶ ὁ μὲν Γάλλος εὔρε τὸν τάφον αὐτοῦ εἰς τὰ βῆθρα τοῦ Ῥήνου· ἡ δὲ ἐρωμένη συνέδετε μετ' ὀλίγον σχέσις μετὰ τῶν περιγραφεισῶν ἐπικινδύνων γυναικῶν τοῦ κταστήματος.

Οἱ εὐτυχέστεροι μεταξύ πάντων τῶν χαρτοπαικτῶν ἦσαν ἀρχαῖός τις Πρωσσοῦ ἀξιωματικὸς καὶ μικρέμπορός τις Ἰουδαῖος. Ὁ ἀξιωματικὸς μάλιστα ἐκέρδισεν, ὡς ἐλέγετο, σημαντικὴν ποσότητα, ἀλλ' οὐδέποτε πλέον ἐφάνη εἰς τὴν τράπεζαν. Τοῦτο ἐπαίησε καὶ ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος.

Ἄντι τούτων ὁμως πόσοι ἄλλοι, ὡς εἶπον, δὲν καταστρέφονται, πόσοι δὲν τελευτῶσι κακῶς τὸν βίον αὐτῶν! Μόνον εἰς Βισβάρην ἐθανατώθησαν τέσσαρες κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὁ πρῶτος ἐπνίγη ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὴν πρὸ τοῦ καταστήματος μεγάλην καὶ βαθεῖαν λίμνην, ὁ δεύτερος ἐθανατώθη διὰ πυροβόλου εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ κήπου, ὁ τρίτος κτύχαισθαι νὰ εὔρη τὴν παρηγορίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγχόνην ὑπὸ σκιερὰν καστανεῦν, καὶ ὁ τέταρτος ἐλαθε διληπτήριον. Πόσοι ἄλλοι δὲν περιφέρονται ἐνθεν κἀκεῖθεν εἰς τε τὴν πόλιν καὶ τὸν κήπον κἀτιώχοι, ῥακενδύται γενόμενοι καὶ ἀξιοδάκρυτοι! Καὶ ὁμως ἡ κυβέρνησις ὑπομένει ὅλα ταῦτα, ἀδικόρως βλέπει αὐτὰ ἢ καθέδρα τοῦ ἡγεμόνος, οὐδόλως συγκινεῖται οἱ περὶ τῆς ἠθικότητος καὶ εὐτυχίας τοῦ τόπου βουλευόμενοι! Πόσον ζηλευτὴ εἶνε ἡ λοιπὴ Γερμανία, ἀφότου δὲν συγχωρεῖ πλέον ταιαύτης ὀδύνης καὶ συμφορᾶς καταγῶγια! Πρώτη ἡ Βαυαρία ἀπηγόρευσε κατὰ τὸ 1845 τὰ εἰς τὰ λουτρά αὐτῆς χαρτοπαίγνια ἀξιεπαῖνος κατὰ τοῦτο. Τὸ Kissingen, Brückenau κ. τ. λ. ἀπέβησαν ἤδη ἀναψυχῆς μόνον τόποι καὶ ἰάσεως.

Πρὶν ἢ δώσω πέρας εἰς τὴν διήγησιν, ἐπεθύμουν ὅπως τὰ χρημικὰ συστατικά, ἔτι δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως ὡς καὶ τὰς ἐνδείξεις τῶν λουτρῶν τῆς Βισβάρης ἀναφέρω· ἀλλ' ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι ὀλίγοι μόνον ἰατροὶ θὰ ἀναγνώσωσιν αὐτὴν, ἀναβάλλω τοῦτο εἰς καταλληλοτέραν περίστασιν· ἄλλως τε φοβοῦμαι μὴ φανῶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀναγνώστας λίαν περιττολόγος.

Ἐγὼ δὲ καὶ οἱ δύο ἄλλοι καλοὶ μου συνοδοιπόροι, ἀναχωρήσαντες μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐντυπώσεων, ἐφθάσαμεν ἐντὸς ὀκτῶ ὡρῶν, ἄλλην ὁδὸν λαβόντες, εἰς τὴν ἡσυχον Βυρσεβούργην, ἐνθα καὶ πάλιν τὴν βαρεῖαν ἀτμοσφαιρὰν τοῦ τε νοσοκομείου καὶ μαιευτηρίου ἀνεπνέομεν, τὰς νόσους σπουδάζοντες καὶ θεραπεύοντες.

Ἐγγραφὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΤΙ ΔΥΝΑΤΑΙ ΤΙΣ ΝΑ ΣΚΕΦΘῆ ΕΝΩΠΙΟΝ ΣΙΝΙΚΟΥ ΑΓΓΕΙΟΥ.

Ἄγνοῶ ἐὰν συνέβη εἰς τινὰ τῶν ἀναγνώστριων τοῦ συγγράμματος ἡμῶν, προσεκτικῶς παρατηροῦσαν

ἀγγεῖον τῆς Κίνας, νὰ ἐρωτήσῃ ἂν αἱ ἐπ' αὐτοῦ διακρινόμεναι ζωγραφίαι εἶναι ἀντανάκλασις πράγματος ὑπάρχοντος, ἂν ἀπλοῦν τῆς φαντασίας προϊόν· ἂν ἐκεῖναι, αἱ ὡς φάσματα σχεδὸν γυναῖκες, αἱ ὑψωμένους πλαγιόθεν ἔχουσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ φοροῦσαι μακρὰν μεταξίνην ἐσθῆτα, ἂν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ τόσω παραδόξως σκυθρωποὶ καὶ γελοιωδῶς σοβαροὶ ἐζωγραφήθησαν κατὰ τὴν φύσιν ὁμοίως τοῖς ζῶσιν, ἢ μᾶλλον ἐκ φαντασιωδῶν εἰκόνων, ὡς ἐκείνας, ἃς βλέπει τις ἐνίοτε κατ' ἄναρ. Τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν συγκαταβαίνω νὰ ἴδω εἰς τὰ ἀλλόκοτα ἐκεῖνα πρόσωπα, τὰ βεβιασμένως καὶ ἀδυνάτως κινούμενα, λοξῶς δὲ βλέποντα, πλάσματα ὑπαρκτά, ζῶντα, σκεπτόμενα, ἐνεργοῦντα ὡς ἡμεῖς. Ὅχι, ὁ κόσμος ἐκεῖνος δὲν εἶναι κόσμος ὑπάρχων ἐν τῇ φύσει. Ὅπισθεν τῆς φαντασμαγορικῆς Κίνας τῆς πορσελάνης ἀναμφισβόλως ὑπάρχει Κίνα ἀληθεστέρα, προικισμένη διὰ τῶν δώρων τῆς ἀγχινοίας, διὰ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ πνεύματος, πρὸς δὲ καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεως τῆς τέχνης. Ἀπόδειξις τῶν λόγων ἡμῶν εἶναι ἡ γλῶσσα αὐτῆς τόσω περιέργως συγκεκριμένη, τὰ τόσω χαριέντα τεχνουργήματα, ἅπερ παράγει, οἱ γεγλυμμένοι ἐλέφαντες καὶ αἱ μαργαροκόγχοι, τὰ χρυσοχοικὰ ἔργα τῆς, τὰ ἐπιπλα αὐτῆς, αἱ πορσελάναι τῆς, καὶ τέλος πάντων τὰ φιλολογικὰ τῆς προϊόντα, ἐν οἷς ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ διαλάμποντα ἐξ ἀληθῶν αἰσθημάτων, καὶ τινὰ μάλιστα διακρινόμενα διὰ τὸ ποιητικὸν αὐτῶν χρῶμα καὶ τὸ πλούσιον τῆς φαντασίας.

Εἶναι ἤδη γνωστὸν, ὅτι ἡ σινικὴ γλῶσσα κατ' οὐδὲν ὁμοιάζει ἰδίωμα ζῶν ἢ νεκρὸν, ἀρχαῖον ἢ μεταγενέστερον. Συγκροτεῖται ἐκ διακοσίων δεκατρεσσάρων μονοσυλλάβων λέξεων, αἵτινες εἶναι ἀκλιτοὶ ῥίζαι καὶ διαιροῦνται εἰς δέκα ἑπτὰ κατηγορίας, ὧν ἡ μὲν πρώτη περιέχει τὰς γραφομένας διὰ μιᾶς τοῦ καλάμου γραμμῆς, ἡ δὲ δευτέρα τὰς σχηματιζόμενας διὰ δύο γραμμῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς δεκάτης ἐβδόμης καὶ τελευταίας κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκουσιν αἱ διὰ δεκαεπτὰ γραμμῶν τοῦ καλάμου γεγραμμέναι ῥίζαι. Ἐκάστη τῶν διαιρέσεων τούτων ὀνομάζεται κλεις καὶ χρησιμεύει ὡς ὀδηγὸς εἰς τὰ ζητούμενα ἐν τῷ λεξικῷ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σημείων, ἃ τινὰ περιέχουσιν αἱ δεκαεπτὰ κατῆγορίαι ἢ κλειδες, ὑπερβαίνει τὰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας. Διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ τις ἐν τῇ ἀπίρῳ ταύτῃ πλησμονῇ τῶν σημείων ἰδοὺ πῶς ἐνεργεῖ. Λάβωμεν ἐν παραδείγματι τὴν κλειδα καρδίαν. Ἰπὸ ταύτην εὐρίσκομεν πάντας τοὺς χαρακτῆρας τοὺς ἀναγκαίους ὅπως ἐκφράσωσι τὰ αἰσθήματα, τὰ πάθη, τὰ φίλτρα τῆς ψυχῆς, τὴν χαρὰν, τὴν θλίψιν, τὸ μῖσος, τὸν ἔρωτα, τὴν ὀργὴν κτλ. Ἰπὸ τὴν κλειδα ὕδωρ, τάττονται πάντα τὰ σημαίνοντα πηγὴν, ρεῦμα, ρύακα, ποτα-